

Sygnatura akt VI Ka 1106/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **13 lutego 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz

Protokolant Marzena Mocek

przy udziale przedstawiciela KMP w G. st.sierz. Rafała Walczaka

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2015 r.

sprawy **J. B.** ur. (...) w Z.,

syna A. i J.

obwinionego z art. 51§2 kw, art. 141 kw, art. 145 kw i art. 65§1 kw

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 12 września 2014 r. sygnatura akt II W 851/13

na mocy art. 437 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpw i art. 104 § 1 pkt 6 kpw

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrze.

Sygn. akt VI Ka 1106/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 13 lutego 2015 roku

Apelacja osobista obwinionego J. B. od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 12 września 2014 roku (sygn. akt II W 851/13) okazała się skuteczna o tyle, że z przyczyn dostrzeżonych przez sąd odwoławczy z urzędu, a skutkujących stwierdzeniem tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej, konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z art. 21 § 1 k.p.s.w. w postępowaniu w sprawie o wykroczenia obwiniony musi mieć obrońcę przed sądem między innymi wówczas, gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności. W przypadku takim udział obrońcy w rozprawie jest obowiązkowy (art. 21 § 3 k.p.s.w.). Obowiązek korzystania z pomocy obrońcy ustaje natomiast jedynie wówczas, gdy powołany biegły stwierdzi, że poczytalność obwinionego nie budzi wątpliwości, chyba że sąd postanowi inaczej (art. 21 § 2 k.p.s.w.). Jeżeli w wypadku zaistnienia uzasadnionych wątpliwości co do poczytalności obwinionego, obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, wyznacza mu się wówczas obrońcę z urzędu (art. 21 § 4 k.p.s.w.).

W realiach niniejszej sprawy zaistniały wątpliwości odnośnie poczytalności obwinionego w czasie zarzucanego mu czynu. W konsekwencji Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry. Wydana przez tego biegłego opinia pozostaje jednak wewnętrznie sprzeczna. Stwierdza bowiem biegły w jej wnioskach z jednej strony,

iż w czasie czynu obwiniony miał ograniczoną zdolność do pokierowania swoim postępowaniem, z drugiej zaś, że zachodzą przesłanki z art. 31 § 2 k.k.. Niezależnie od tego, że w sprawach o wykroczenia zastosowanie znajduje nie art. 31 § 2 k.k., lecz jego odpowiednik, a to art. 17 § 2 k.w., do przyjęcia, że sprawca działał w warunkach o których mowa w art. 31 § 2 k.k. konieczne pozostaje przecież stwierdzenie, iż jego zdolność do pokierowania swoim postępowaniem była ograniczona w stopniu znacznym, czego biegły w opinii nie wskazał. Opinia ta pozostaje zatem sprzeczna wewnętrznie na tyle, że nie sposób w oparciu o jej treść przyjąć, iż wątpliwości co do poczytalności obwinionego zostały rozwiane. W opinii tej brak jest nadto stwierdzenia, że poczytalność obwinionego nie budzi wątpliwości, które to stwierdzenie uprawniałoby Sąd Rejonowy do cofnięcia wyznaczonego obrońcy z urzędu (art. 21 § 2 k.p.s.w.). Tymczasem zarządzeniem z dnia 6 maja 2014 roku (k. 42) upoważniony sędzia Sądu Rejonowego w Zabrzu cofnął obwinionemu wyznaczenie obrońcy z urzędu z powołaniem się na stwierdzenia biegłego, których wydana w niniejszej sprawie opinia w rzeczywistości nie zawierała. Warto w tym miejscu wskazać, iż w prawomocnie zakończonej sprawie II K 788/12 Sądu Rejonowego w Zabrzu przypisano obwinionemu popełnienie przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., którego J. B. dopuścił się mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność do rozpoznania znaczenia czynu oraz znacznie ograniczoną zdolność do pokierowania swoim postępowaniem. Wątpliwości co do poczytalności obwinionego także w niniejszej sprawie nie pozostają zatem teoretyczne zwłaszcza, że w wydanej na potrzeby tej sprawy opinii biegłego stwierdzającego występowanie okoliczności z art. 31 § 2 k.k. wskazuje biegły, iż przesłanki z tego przepisu zachodzą z uwagi na organiczne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego będące skutkiem nałogu alkoholowego, którego objawami są charakteropatia i padaczka alkoholowa.

Sytuacja mająca miejsce w niniejszej sprawie nakazuje stwierdzić, iż obwiniony został pozbawiony obligatoryjnej obrony przewidzianej w art. 21 § 1 pkt 2 k.p.w.. Pomimo występowania wskazanych w tym przepisie przesłanek tzw. obrony obligatoryjnej w toku postępowania przed sądem obwiniony nie korzystał z pomocy obrońcy, a sprawa została rozpoznana bez obecności obrońcy obwinionego. Wystąpiła zatem bezwzględna przyczyna odwoławcza określona w art. 104 § 1 pkt 6 k.p.w. nakazująca uchylenie zaskarżonego wyroku niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia (art. 104 § 1 k.p.s.w.) bowiem obwiniony nie miał obrońcy w wypadkach określonych w art. 21 § 1 k.p.s.w. i obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy.

Zaskarżony wyrok musiał zostać zatem uchylony, a sprawa przekazana Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Rozpoznając sprawę ograniczył sąd odwoławczy jej rozpoznanie zgodnie z art. 436 k.p.k. w związku z art. 109 § 2 k.p.s.w. do dostrzeżonej z urzędu kwestii tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Uznał sąd, że rozpoznanie zarzutów apelacji pozostaje przedwczesne. Rozpoznając sprawę ponownie będzie Sąd Rejonowy zobligowany do powtórzenia postępowania w pełnym zakresie. Ustanowi także obwinionemu obrońcę, zgromadzi dokumentację potrzebną do wydania opinii oraz przeprowadzi dowód z opinii biegłego lekarza psychiatry od której wyników uzależniony będzie przebieg dalszego postępowania. Czuwał będzie przy tym, by opinia ta rozwiewała wątpliwości co do poczytalności obwinionego. Dopiero w oparciu o wyjaśniającą te wątpliwości opinię, wewnętrznie niesprzeczną, będą mogły zostać podjęte dalsze czynności procesowe.